

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XCV. Alio modo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

causis inter maritum & uxorem repudian-
di locus patet. Idcirco dum inter illum &
conjugem suam illam non caritas &c. ut
suprà pag. 423. 479.

Charia agnationis, si servus ingenuum trahat.

LXXXV. Ille illi femina. Illud non
habetur incognitum qualiter servus meus
nomine ille te absque parentum vel tua
voluntate &c. ut *suprà pag. 422.*

Et si voluntaria servum accepit, dicit.

Omnibus non habetur incognitum qua-
liter servum meum nomine illum volunta-
ria secuta es &c. ut *suprà pag. 422.*

Alia charta agnationis.

LXXXVI. Omnibus non habetur
incognitum qualiter te per voluntatem
tuam servus juris mei nomine ille ad con-
jugium sociavit uxorem &c. ut *suprà pag.*

447.

*Conculcatoria quam Abba facit ad
hominem suum.*

LXXXVII. Ego in Dei nomine,
etsi peccator, venerabilis vir ille Abba de
monasterio sancti illius, quod est in pago
illo constructum. Dum & omnibus non
est incognitum &c. ut *suprà pag. 501.*

Charia trifocabina.

LXXXVIII. Ego in Dei nomine
ille cogitans de Dei timore vel eterna
bona retributione, propterea dilecta extra-
nea puella nomine illa, licet te servus meus
nomine ille absque voluntate parentum
tuorum te ad conjugium visus fuit sociasse,
unde vita periculum incurrire debuit, si
non quamplures extraneae perfona vel
etiam illustres viri hac de causa sepius in-
tervenissent, maximè vero quia tu infra
noctes quadragesima secundum legem Salici-
cam viam es reclamasse, nunc igitur com-
placuit nobis atque convenient ut talem
chartulam trifocabinam seu ingenuitatis ip-
si servo nostro nomine illo fieri vel firmare
rogaremus, ut nullo unquam tempore in
aliquid servitium inclinari non debeas.
Sed & si aliqua agnatio de ipso servo no-
stro ex te apparuerit, in nullum servitium
nec nobis nec heredibus ac proheredibus
nostris nullatenus debeat adserviri, sed,
sicut diximus, tantum quantum & agna-
tio tua, qui de ipso servo nostro procreati
fuerint, omni tempore ingenui sint, & in-
genui permaneant, tanquam si ab inge-
nuis parentibus fuissent procreati vel natii.
Peculiare vero suum sive collaboratum,
quod praesenti tempore habere videntur,
vel deinceps habere potuerint, sibi ha-
beant concessum atque indultum. Mun-

deburdem vel defensionem ubique eli-
gere voluerint, licentiam habent eligen-
di. Sicut cives Romani, portas apertas
habeant, pergitque partem quam vo-
luerint ambulare. Et nulli heredium ac
proheredum nostrorum tu & agnatio tua,
sicut diximus, ullum deinceps reddere de-
beat is libertinitatis obsequium; sed magis
haec epistola trifocabina tam a me quam ab
heredibus meis defensata omni tempore
firma & stabilis permaneat, stipulatione
subnexa. Actum.

Vix pro nativitate Regis ingensi relaxentur.

LXXXIX. Ille Rex viro inlustri illi
Comiti. Dum & nobis divina pietas juxta
votum fidelium & procerum nostrorum,
de nativitate filii nostri &c. ut *suprà pag.*

396.

Epistola ingenuitatis.

X C. Ego in Dei nomine ille Domesthi-
cus, aesi indigetus, gloriösus Domini illius
Regis super villas ipsius illas ex familia
dominica illa. Dum generaliter ad omnes
Domesticos Regis ordinatio processit pro
nativitate domicilli nostri &c. ut *suprà pag.*

433.

INGENITATES DIVERSO MODO FACTAE.

Ingenitias à die presente.

XCI. Qui debitum sibi nexum relaxat
servitium, premium in futuro Dominum
ibi tribuere confidat. Igitur ego in Dei
nomine ille pro remedio animæ meæ vel
eterna retributione &c. ut *suprà pag. 475.*

Item alio modo.

XCII. Qui debitum sibi nexum rela-
xat servitium, mercedem in futuro Domini-
num sibi tribuere confidat. Igitur ego in
Dei nomine ille & conjux mea illa &c. ut
suprà pag. 423.

Item alio modo post discessum.

XCIII. Dilecto suo illi aut illi. Pro
respectu fidei ac servitij tui, quo mihi fa-
mularis, pro remissione peccatorum meo-
rum &c. ut *suprà pag. 424.*

Item alio modo ingenitias.

XCV. Si aliquos ex servientibus no-
stris à jugo servitutis absolvimus, merce-
dem in futurum nobis ex hoc retribui con-
fidimus. Igitur ego ille propter nomen
Domini & retributionem eternam &c. ut
suprà pag. 424.

Alio modo.

XCV. Dum omnipotens Deus nobis
concedit in hoc seculo sanum corpus ha-
bere, pro salute animæ nostræ frequentius

L 1 iij

cogitare debemus, ut aliquantulum de peccatis nostris minuere mereamur. Itaque ego ille in Dei nomine &c. *ut supra pag. 444.*

Alio modo.

XCVI. Qui debitum sibi nexumque servum relaxat, premium ex hoc Dominum in eterna beatitudine retribuere confidat. Quapropter in Dei nomine ille cogitans Dei amorem vel eternam bonam retributionem, vernaculum iuns mei nomine illum ab omni vinculo servitus ad praesens absolvō, ita ut ingenuus sit & ingenuus permaneat tanquam si ab ingenuis parentibus fuisset procreatus vel natus. Peculiare vero sum quod habere videtur, vel deinceps elaborare potuerit, sibi habeat concessum atque indulsum. Mundeburdem vel defensionem ubicunque sibi eligere potuerit, licentiam habeat eligen- di. Civis Romanus portis apertis eam per- gat partem quam voluerit ambulare. Et nulli heredum ac proheredum meorum ulli unquam tempore reddat libertinitatis obsequium; sed ipse & agnatio sua in posterum semper valeant permanere bene ingenui atque securi. Et si quispiam deinceps. & reliqua.

Alia ingenuitas.

XCVII. Quoniam sanctissimi Hludowici Imperatoris pietas, quam haber in animo, ea querere & indagare non cef- sat que Dei potissimum congruant voluntati &c. *ut supra pag. 439.*

Alia ingenuitas.

XCVIII. Secundum legem Romanam, nullatenus revocetur. *sub die illo, regnante domino nostro illo Rege, Indi- cione illa, vir venerabilis ille Diaconus testatus est &c. *ut supra pag. 466.*

Redemptionale.

XCIX. Dilectissimo mihi bene merito illi. Omnibus non habetur incognitum, sed patefactum, quod tu quotidie in bonis partibus fideliter mihi deservire non cessas &c. *ut supra pag. 462.*

Episola Regi mittenda pro libertate servi sui impetranda.

C. Domino invictissimo atque glorio- fo Regi illi sancta Lingonensis Ecclesia presentem perpetuamque incessanter felicitatem devotissimis exorat precibus. Ad notitiam celstitudinis vestrae perferrre nos ecclesiastica provocat necessitas de promotione servi vestri nomine illius ex loco juris vestri nuncupato illo, de ministerio illo, vel de beneficio illo, cuius gratia eru-

ditus, & inter nostræ, parvitatibus studia, scientia, vita, ac moribus pro modulo qualitatis quantitatib[us] instruatus, jam munus clementiae vestrae dandum nobis- que significandum ejus de libertate expe- ctantes, ad gradus ecclesiasticos eum pro- movere vestrae largitatis munificentia pa- rati sumus mox ut statutam de eo vestram canoniam dignitatis senserimus licen- tiam. Deus celi & terre universæque con- ditionis ad tutelam vos semper protegat Christianam, ita ut hoc ævo vestro super- exaltatum in omnibus sanctæ matris Ec- clesiae sentiat caufam.

Libertas civium Romanorum.

CI. Auctoritas ecclesiastica patenter admonet, insuper & maiestas regia cano- nicae religioni alienum præbet, ut quem- cuque laicos ad ordines ex familia pro- pria promovere Ecclesia queque delege- rit, in praesentia fæcerdotum, Canonicorum simul & nobilium laicorum, ejus qui subiectus est manumissio sub libertatis te- stamento solenniter roboretur. Idecirco ego in Dei nomine ille Episcopus quandam Ecclesie nostræ famulum nomine illum fa- cris ordinibus dignum, ad altaris cornu, nobilium virorum in praesentia, civem Ro- manum per hoc auctoritatis testamentum statuo, ita ut ab hodierno die & tempore bene ingenui atque ab omni servitutis vinculo securus permaneat, tanquam si ab ingenuis parentibus fuisset procreatus vel natus, eam denique pergit partem quam- cuque volens canonice elegit, haben- que portas apertas, ita ut deinceps nec nobis neque successoribus nostris illum debeat noxiæ conditionis servitutis neque aliquod libertinitatis obsequium; sed om- nibus diebus vita sua sub certa plenissimâ que ingenuitate, sicut alij cives Romani, per hunc manumissionis atque ingenui- tatis titulum bene semper ingenuus atque se- curus existat. Suum vero peculiare quod habet, aut quod abhinc aequi potuerit, faciat inde secundum canonicas auctorita- tem liberè quicquid voluerit. Et ut hoc testamentum atque ingenuitatis auctoritas inviolabilem intervallamque obtineat firmitatem, manu propria firmavi. Sacer- dotes quoque & Canonicos necnon & laicos nobiles praesentes similiter subter fir- mare rogavi.

Denariale preceptum.

CII. Ille Rex Francorum vir inluster. Quia fidelis noster nomine ille veniens ante nos vel procerum nostrorum praesen-